

Nyhedsbrev nr.2
Sea War Museum
Havets Hemmeligheder

Oktober 2025

Efterårsferie uge 42

SEA WAR MUSEUM JUTLAND

Du kan opleve verdenshistoriens største søslag: Jyllandsslaget, se store kanoner, periskop, torpedorer fra søkrigen i Nord-søen under første verdenskrig

Gratis rundvisning:

Mandag den 13. okt. kl. 13.30

Tirsdag den 14. okt. kl. 13:30

HAVETS HEMMELIGHEDER

Du kan opleve spændende udstillinger om store skibsforslis, dykkerhistorie, eksplosiver, hvalfangst, og en stor maritim kunstsamling og meget meget mere.

Gratis rundvisning:

Onsdag den 15. okt. kl. 13.30

Torsdag den 16. okt. kl. 13:30

OBS! Rundvisningerne er på dansk og kræver en gyldig billet.
Museerne er åben hver dag fra kl. 10-16.

Ved at besøge begge vore museer på samme dag, får du rabat på billetten.

Tlf. + 45 54 55 55 60 Kystcentervej 3 & 11, 7680 Thyborøn, www.seawarmuseum.dk

Sæt kryds i kalenderen!

Efteråret 2025 - foredrag i Marinarkæologiens tegn

- **Søndag 26.okt. kl. 16.00 – 18.00 Kim Schmidt**
- **Søndag 23.nov. kl. 16.00 – 18.00. Hans Dal**

Pris for foredraget: 60 kr.

Årskort giver gratis adgang

Hvis du en gyldig dagsbillet gives der 50 % på foredraget. Museerne er åbne fra kl. 10-16
Vand, øl, kaffe og kage kan købes i cafeen.

Adressen: Havets Hemmeligheder, Kystcentervej 3, 7680 Thyborøn

Sea War Museum, Jutland samarbejder med Folkeuniversitet Lemvig om foredragene.

Søndag 26.okt kl. 16.00 – 18.00 - Kim Schmidt

- **Maritime forlis og sagn – Strandinger, krigsskat og et glemt krigsskibsforlis**

Kim Schmidt fra Undervandsgruppen holder foredrag om forlis på vestkysten, som vi alle har dykkerundersøgt og nogle har vi været med til at udgrave. Blandt andet *Lousiana* (Dukkeskibet), hvor vi mistede flere hundrede tusinder kroner. 1400 engelske søfolk der led druknedøden julenat år 1811. Flere ubådsfund blandt andet *U20*, der gjorde USA gik med i WW1. Vi fortæller også om skrøner, blandt andet om en stor guldskat i stilling sø, samt en tysk natjager i Hald Sø, som vi begge har eftersøgt. Derudover kommer vi ind på søgemetoder og arkiv søgning både i dag og for 45 år siden.

Efter pausen: Næste del omhandler eftersøgning samt dykning ved Læsø. Der vil blive fortalt om gamle øl vi har bjerget. Fundet af et 1600 tals vrage, hvor vi samtidig opdagede stenalder aflejring. Vi tog en træstub med op, som viste sig at være Danmarks ældste fundne træ, som der har været ild i, omkring 10.000 år gammelt, samt andre spændende fund. En stor del af anden afdeling beskæftiger sig med fundet af Linjeskibet *Printz Frederick* på Kobbergrunden ved Læsø, om selve forliset og de efterfølgende problemer på Læsø. 600 ekstra mand til øen som skulle indkvarteres. Dette kan udlæses i Kirkebøgerne med flere uægte børn. Alt dette bliver fortalt og suppleret med billeder og video af Kim Schmidt fra Undervandsgruppen.

Sea War Museum, Jutland samarbejder med Undervandsgruppen Aps om foredraget.

Søndag 23.nov. kl. 16.00 – 18.00 - Hans Dal

- **Arkæologi på havbunden i Naturpark Lillebælt**

Hans Dal – Marine - Arkæologisk Gruppe i Fredericia modtog i 2006 prisen som årets arkæolog, for at have bidraget med enestående fund og resultater fra de årelange udgravninger af de 6-7000årige stenalderboplader i Tybrind Vig og Gamborg Fjord, på den vestfynske Lillebæltskyst.

Seniorforsker Mag. Art. Søren H. Andersen, Moesgård Museum, som har kendt og arbejdet sammen med gruppen, udtalte i den forbindelse; at Marine – Arkæologisk – Gruppe er

overordentlig kompetente og dygtige – indiskutabelt de mest erfarne og dygtigste amatør - marinarkæologer i Danmark. De arbejder seriøst og på et højt professionelt niveau, hvilket de til fulde har dokumenteret med undersøgelserne i Tybrind Vig og Gamborg Fjord, som har leveret de seneste årtiers mest interessante og banebrydende fund fra den ældre stenalder.

Med et levende billedforedrag vil Hans Dal fortælle om 54 års arbejde med marinarkæologi, og hvordan han ved en tilfældighed fandt Tybrind Vig bopladsen og derved blev en af pionererne indenfor dansk marinarkæologi.

Vi skal ned under havets overflade, til en fortid, som endnu kan fornemmes på havbunden hvor der i de velbevarede dyndlag stadigvæk ligger resterne af den forhistorisk ”skovbund” med egestammer og grene, hvor bark blade, nødder, ageren m.m. endnu er bevaret, og hvor der ligger flint, hjortetak, knogler, keramik, træ og plantematerialer, som er blevet kasseret eller er gået tabt. Et spændende foredrag som henvender sig til alle der interesserer sig for forhistorien.

Hans Dal vil også fortælle om de tekniske dykker- og vejrmæssige vanskeligheder der er forbundet med en undervandsudgravning, samt de problemer der kan opstå når professionelle- og amatør- marinarkæologer skal arbejde sammen.

Sea War Museum, Jutland samarbejder med Folkeuniversitet Lemvig om foredraget.

Sea War Museum 10år

Sea War Museum åbnede 15. september 2015, og har fra starten i 2015 været bakket op af en stor gruppe lokale frivillige, der passer indgangen, og som går meget op i at give alle museets gæster en god oplevelse. Det - er en af årsagerne til at museet i de sidste 10 år - har haft mere end 200.000 glade gæster. Det fejrede vi den 14. sept. 2025

Lemvig Kommunes Borgmester Erik Flyvholm

Borgmesteren ser i sin jubilæumstale tilbage på opstarten af Sea War Museum, og placeringen i Thyborøn, der kom i stand, fordi Gert Normann sammen med gruppen bag Mindeparken, var på udkig efter en passende placering til Mindeparken for Jyllandsslaget, og det fandt man her i klitten i Thyborøn. Derefter opstod ideen med at placere Museet i ”De Røde Huse”.

Selv om der ikke altid har været enighed om alt, som han udtrykker det, har borgmesteren i sin tale, mange pæne ord og stor ros til Gert for at tage for initiativ til Museerne og Mindeparken, som har været med til at udvikle turismen i Thyborøn,

Foto Tommy Bay

Initiativtager og direktør Gert Normann:

"Tak for de pæne ord fra borgmester Erik Flyvholm.

10 år er gået, hvor omkring 200.000 gæster har set museet

Sea War Museum er grundlæggende den samme, men der er sket en stor udvikling gennem årene!

Mindeparken er den eneste internationale Mindepark i Danmark!

Sea War Museum er det eneste museum i verden der bygger på søkrigen i Nordsøen og verdens historiens største søslag "Jyllandsslaget"!

Både Mindeparken og Museet er meget rost. Der er mange gæster hvert år, og over halvdelen er udenlandske gæster.

Museet er nu udvidet med nye og større museum, nemlig "Havets Hemmeligheder".

Den sidste bedømmelse fra internationale fagpersoner kunne man læse i avisen i fredags, hvor museerne får topkarakterer.

De frivillige, som har været uundværlige lige siden museets start, har været både trofaste og loyale. Da frivillige ofte også har været høj af alder, er flere gode frivillige desværre også gået bort gennem årene.

Dem der har været med i 10 år skal for tro tjeneste nu have en lille figur, som er signeret af Paul Cederdorff. Jeg skal hilse alle fra Paul.

Alle fremtidige frivillige der får 10års jubilæum vil få en tilsvarende figur hvert år ved årets afslutning.

De 13 frivillige som har været med siden starten, og dermed også har 10års jubilæum, og som jeg vil bede om at komme her hen er:

Anker Hansen, Christen L. Kristensen. (Kesse), Else Nielsen, Laila Thorsteinsson, Anette Johansen, Fini Jensen, Jens Peter Andersen, Jan Larsen, Knud Rasmussen, Hans Ruby, Preben Sørensen, Flemming West, Bjørn Barfoed.

Og så må vi ikke glemme de vigtige nøglepersoner, som også har været med i alle årene, det er:

Knud Jakobsen, John Silver, Bitten Dahl Knudsen, Olav Martinsen.

Mange tak til jer alle!"

Billedtekst: et udsnit af de frivillige 10års jubilarer.

Nye genstande til museerne!

Fra Adrian Grimm: Et bånd fra krigen

Dette matroshattebånd stammer fra Første Verdenskrig og har tilhørt Fritz Kretschmann, født den 29. september 1885 i Straßburg nær Brodnica i det daværende Vestpreussen (i dag Polen), Fritz Kretschmann, fik jern korset af anden grad for sin tjeneste.

Som ung blev Fritz gift med Selma, og parret fik to børn, Harry og Luiza. Under Første Verdenskrig blev han indkaldt til den kejserlige marine og forflyttet til Danzig (nutidens Gdańsk i Polen), hvor han gjorde tjeneste i værftsbyggerdivisionen. På dette tidspunkt var Danzig hjemsted for et af Europas største værfter, med omkring 7.000 ansatte. Her blev krigsskibe vedligeholdt og nye ubåde bygget til kejserrigets flåde. Familien flyttede til Danzig under krigen og blev boende der i de følgende årtier.

Fritz' tid på værftet kostede ham hørelsen, og under Anden Verdenskrig blev han derfor ikke indkaldt til aktiv tjeneste. Men i begyndelsen af 1945, da Den Røde Hær rykkede frem mod Danzig, forsøgte familien at flygte vestpå. Under flugten blev Fritz og Selma sammen med deres børnebørn taget til fange af russiske soldater. Da en officer stillede spørgsmål, som Fritz på grund af sin døvhed ikke kunne besvare, blev han henrettet foran sin familie. Selma og børnebørnene fik lov til at fortsætte, men måtte efterlade ham.

Billederne af Fritz i den kejserlige marines uniform, sammen med dette bånd fra hans matroshat, giver os et sjældent og personligt indblik i hans liv. Det er en fortælling om en mand, hvis liv blev formet af to verdenskrige – fra tjeneste i flåden til en tragisk afslutning på flugten fra krigen. Disse gaver er givet af Adrian Grimm, som oldebarn til Fritz Kretschmann

Båndet og billeder er udstillet i Sea War Museums særudstillingsmontre.

Tak til Adrian Grimm.

Fra Mogens Jensen, Valby: en flechette-pil, en højdemåler, bøger og billeder

Vi har modtaget en spændende donation fra historikeren og ingeniøren Mogens Jensen fra Valby, som gennem mange år har haft en stor interesse for luftskibe. Mogens har blandt andet skrevet en bog om Zeppelinbasen i Tønder og samlet på bøger, billeder og genstande gennem et helt liv. Da han nu flytter i lejlighed, har han valgt at give en del af sin samling videre til Sea War Museum og Havets Hemmeligheder.

Allerede nu kan man i museets særudstilling montre opleve to af de unikke genstande:

- En flechette-pil, der blev kastet fra luftskibe og kunne gennembore selv en stålhellem.
- En højdemåler, som sandsynligvis har været brugt i de tyske zeppelinere.

Derudover har Mogens doneret et stort antal bøger, billeder og glasnegativer – mange af dem meget sjældne. Vi er meget glade for at kunne bevare og formidle denne samling, så den kan komme alle historieinteresserede til gavn.

Tak til Mogens Jensen.

Fra Carl Feddersen: model af HMS Victory

Denne spændende model af HMS Victory er lavet af krigsfanger i England. Desværre kender vi ikke de præcise omstændigheder bag arbejdet. Man kan dog tydeligt se, at modellen er skabt af de materialer, fangerne havde til rådighed – under meget sparsomme forhold.

Carl Johan Feddersen, som har skænket modellen til museet, fortæller, at han fik den af sergentmajor John Higgs for ca. 40 år siden. Higgs havde fundet modellen på en herregård nær Nottingham, hvor den stammer fra en krigsfangerlejer i nærheden. I området omkring Nottingham lå der både under Første og Anden Verdenskrig flere lejre med krigsfanger, hvor modellen stammer muligvis fra en af dem.

Modellen er udstillet i Havets Hemmeligheders Cafe.

Tak til Carl Feddersen for den flotte modellen med en speciel historie .

Støt op om Museerne

Sea War Museum Jutland er en selvejende institution, der nu også driver Havets Hemmeligheder. Museet finansieres gennem egen indtjening, sponsorer og det "frivillige bagland".

Se mere om organisationen her:

<https://www.seawarmuseum.dk/Sea-War-Museum/Organisation-og-drift>

Bliv en del af museernes støttekreds!

Hvis du ikke allerede har gjort det for 2025, så vil vi opfordre dig og andre til at donere en gave på min. 200kr til Sea War Museum Jutland S/I. Gaven er fradragsberettiget.

Du kan donere på mobilpay på nr. 54506 eller ved af indsætte beløbet i Ringkøbing Landbobank reg.nr. 7670 kontonr.: 11340164

HUSK! Opgiv navn, adresse og mailadresse - samt hvis du ønsker fradrag, - dit cpr.nr., til info@seawarmuseum.dk

Din støtte er vigtig:

Som almennyttig selvejende institution kan museet søge om godkendelse ved skat til at få kompensation for en del af købsmomsen, og på den måde få flere penge til arbejdet med at udvikle museerne. For at få godkendelsen skal museet modtage mindst 101 donationer af minimum 200kr inden den 1. december 2025.

Der udsendes nyhedsbrev til alle i støttekredsen.

Hjælp os med at udbrede kendskabet til museerne

– følg os og del vores opslag!

Hjemmeside for Sea War Museum og Havets Hemmeligheder: www.seawarmuseum.dk

Facebook:

Sea War Museum: <https://www.facebook.com/seawarmuseum.dk>

Havets Hemmeligheder: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61566137886044>

Mindeparken for Jyllandsslaget: <https://www.facebook.com/Jyllandsslaget>

Instagram:

Sea War Museum: <https://www.instagram.com/seawarmuseumjutland/?hl=da>

Havets Hemmeligheder: <https://www.instagram.com/havetshemmeligheder/?hl=da>

Havets Hemmeligheder: Museumscafeen med den fantastiske udsigt.

Under dit besøg på Havets Hemmeligheder, kan du nyde en kop kaffe eller anden forfriskning i caféen samtidig med at du beundre udsigten ud over Mindeparken for Jyllandsslaget, Thyborøn kanal, klitterne, havet og Thy i det fjerne.

Der er selvbetjening, man betaler i skranken ved indgangen.

Cafeen er åben i museets åbningstid.

Planlægger du at besøge museerne med en gruppe, kan du kontakte os på: Tlf.: +45 5455 5560 eller mail: cto@seawarmuseum.dk for nærmere aftale om forplejning

Sea War Museum og Havets Hemmeligheder – åbningstider:

1. september – 30. november: Åben alle dage fra kl. 10.00 – 16.00

1. – 25. december: LUKKET

26 – 30. december: Åben i juledagene fra 10.00 – 16.00.

Ved besøg på begge museer på samme dag, gives der rabat på det andet museum, man besøger.

Se priserne her: <https://www.seawarmuseum.dk/Top-menu/Billetter>

Dagligleder Cristian Toftgaard
Direktør Gert Normann Andersen

Sea War Museum, Jutland S/I
Havets Hemmeligheder
Kystcentervej 11 og 3
7680 Thyborøn
Cvr: 37514942

Ønsker du ikke at modtage nyhedsbrev fremover, kan den afmeldes her: info@seawarmuseum.dk